

'Hij wist niet wat hij zeggen moest, hij zei zomaar wat'

Vierde zondag van Pasen, 11 mei 2025, GK Asperen, H.A.

Schriftlezingen: Marcus 9:2-10 en Filippenzen 2:3-11

(beide BGT)

Geliefde gemeente,

Ben jij, bent u wel eens in het hooggebergte geweest? En hoe was dat? Wie was er het hoogst ooit vandaag? En ja, ons drielandenpunt in Vaals, daar hoeft je niet mee aan te komen, natuurlijk hè.

Ik ben niet verder gekomen dan de Alpen, 2234 meter met de fiets, en de Pyreneeën, ook om te fietsen, maar dat was lager dan in de Alpen. Maar ook heel wat jaartjes geleden, nog een keer in Canada geweest, in de Rocky Mountains. Ik moet zeggen, sinds die tijd is het bewustzijn over de impact van vliegen voor fun en vakantie wel toegenomen, in ieder geval bij ons.

Maar goed, als je er zelf bent, heeft het iets adembenemends, nietwaar? Daar kan geen platenboek of natuurfilm tegen op.

Kun je je voorstellen dat de hoge bergen werden gezien en ervaren als plaatsen waar Gods glorie, Gods majesteit openbaar komt? Als je de intuïtie hebt dat het woord 'god' ook iets te maken moet hebben met het zogeheten Transcendente, dat wat groter is dan wij kunnen bevatten, dat wat ons totaal overstijgt, en ja, dan gebruiken we, om überhaupt er iets over te kunnen zeggen, al ruimtelijke termen, terwijl het misschien wel ziet op een werkelijkheid van een geheel andere dimensie dan wij kunnen waarnemen of benoemen: dan kom je al gauw met de ervaring van oerelementen in de buurt van godservaringen. Het is wel de vraag natuurlijk of dat zo zomaar kan, christelijk gesproken, van oer-ervaring naar godservaring, maar leg je oor te luisteren: heel veel mensen – christen of niet – doen spirituele, religieuze, of ook bekeringservaringen op die een relatie hebben met de grote natuur.

Dus: Gods macht en majesteit openbaart zich in het hooggebergte. Altijd en overal en vanzelf? Ach, ja, dan kom ik toch ook met die bijbelse of profetische argwaan, want ja, betovering, of geraaktheid, of overweldigd-zijn, dat kent het heidendom ook, sterker nog: het leeft er van. Dus het is de vraag hoe en waar en waarin God zich werkelijk openbaart in het gebergte. Maar dat God zich daar openbaart, dat staat buiten kijf.

Als er uitgemaakt moet worden wie de ware God is, de HERE of de Baäl, dan moet die wedstrijd gestreden worden op de hoge berg van de Karmel, met Elia de profeet in een hoofdrol. Maar als Elia dan denkt dat het geweld dat Hij daar zag, vanaf de hemel, om de Baäl met al zijn bedienaren weg te vagen, met alle onderdrukkende machten die er door gestut werden erbij, als hij dan denkt, dat dat God in optima forma is, dan wordt hij verder op in zijn levensreis gevoerd naar een andere hoge berg, de berg Horeb, de berg Sinaï.

En dan maakt hij het mee, daar in het hooggebergte van de Horeb. Een bergstorm zonder weerga. Bergen splijten, rotsen slaan stuk. Maar de HERE was daarin niet. Misschien wel de God van onze voorstellingen, maar niet de HERE, de God met die bijzondere en tegelijk zo gewone Naam: Ik ben zoals Ik ben. En toen, begon alles te trillen en te stuiteren, een gigantische aardbeving. Maar de HERE was niet in de aardbeving. En toen, laaide er opeens een brand op, en vuur, een loeiende vulkaan, onbevattelijk. Maar ook in het vuur was de HERE niet.

En toen: gefluister, gefluister van een zacht suizen. En toen Elia dat hoorde, verborg hij zijn gezicht in zijn mantel en toen, in de stilte, toen begon de Eeuwige te spreken. Het begon met een pastorale vraag: Elia wat doe jij hier, hoe ben jij er aan toe? En toen kwam er een belofte en een opdracht.

En zo is daar op diezelfde plek Mozes geweest. Donder en bliksem, wind en vuur, rook en trilling, het was er ook allemaal geweest, zes dagen lang, voordat Mozes verder trok de berg op (Exodus 24:16), maar God was uiteindelijk in wat Mozes

meebracht: namelijk in de tien woorden: met een belofte en een opdracht. Ik ben jullie God, de Eeuwige die jullie uit onvrijheden verlost en die jullie de weg wijst ten leven. Ga die weg. De weg van de Thora.

En nu is daar Jezus, na zes dagen, horen we bij Marcus, met Petrus, Jakobus en Johannes, de vertegenwoordigers van zijn kerk, op een hoge berg, en zijn gelaat verandert: witter dan wit, doorschijnend tot op God, dat is Jezus de Mensenzoon. In het goddelijk Licht.

Even ervoor, beneden, had Hij gevraagd: wie zeggen de mensen dat ik ben? En daarna: en wie zeggen jullie dat Ik ben, en toen had Petrus namens de kerk het woord gevoerd: U bent de messias! (Marcus 8:29).

En nu? Nu zijn opeens ook Mozes en Elia van de partij, op die hoge berg. En ja, Petrus, Petrus begint nog wel, je bent voorzitter van de volgelingenraad of niet, per slot van rekening, maar hij zegt iets volkomen onzinnigs: Heer, laten ons hier drie tenten klaarmaken, voor u één, voor Mozes één en voor Elia één.

Vaak is er zo over gesproken alsof Petrus zei: Heer, het is zo mooi en fantastisch hier, laten we (!) hier blijven. Maar nee, hij heeft het helemaal niet over tenten voor zichzelf en voor de broertjes Zebedeuszoon. Nee, Jezus Christus, dit is uw habitat, dit is uw eigenlijke omgeving, dicht bij God, dicht bij de grote Mozes en dicht bij de grote Elia. In het Licht van de Eeuwige. Stamel, stotter, wij, wij begrijpen dat nu, en toen viel het stil. Ja, ook bij de zeggerige Petrus, haantje de voorste in de kerk: hij wist niet goed wat hij zeggen moest, lees je dan in de Bijbel, want ze waren door schrik overweldigd.

Dat kennen we wel, nietwaar? Sommige mensen gaan dan helaas toch door met praten, net als Petrus in eerste instantie, hij zegt maar wat. Er wordt zoveel gezegd dat nergens op slaat, ook in de kerk, ook in de gemeente van God, om te maskeren dat we eigenlijk geen woorden hebben. Erken het maar, snap je

het niet? Tegenover Gods Licht, in de buurt van zijn Glorie, tegenover Gods majesteit, vallen wij stil...

Redeneren en verklaren, bevragen en kritiseren, bezingen en bezweren: niks past hier. Stil, mijn ziel, wees stil, sst, hoor de stilte, ht gefluister van een zacht zwijgen, luister, bedek toch je gezicht met je mantel.

Toen viel de schaduw van een wolk over hen. Een wolk die Hem eens aan het gezicht zou onttrekken toen Hij ten hemel voer, toen Hij terugkeerde naar de Vader. De wolk die het volk gedurende veertig jaar begeleidde door de woestijn. En er klonk een Stem nu: dit is mijn geliefde Zoon, luister naar Hem.

En toen was alles weg, een droom die voorbij was. Alleen Jezus met hen. De gewone Jezus. Of was Hij nu toch een beetje anders? Zij knepen in hun arm. Wat hadden ze meegemaakt?

En toen daalden ze af, naar de bittere en verwarrende werkelijkheid die op hen wachtte. Om hun reis voor te zetten. En Hij zei nog een paar van die rare dingen. Dat ze er over moesten zwijgen tot na zijn opstanding. Ze snapten er niks van. Maar het wonderlijke was niet, dat ze daar niet hadden kunnen blijven, in die heerlijkheid, het wonderlijke was dat Hij met hen mee ging naar beneden, dieper dan zij zelf ooit zouden kunnen gaan. De Heer die knecht werd.

Voor Jezus was het dus inderdaad anders geweest: Hij stond aan het begin van zijn via dolorosa, van zijn weg naar het kruis. Hij had al steeds aan Mozes en Elia moeten denken. Hoe hadden zij het volgehouden, hoe hadden zij hun taak als middelaar en profeet weten te volbrengen? En daar op die berg, die hoge berg, na zes dagen arbeid even nu de rust, dicht bij God, was Hij met hen in gesprek geweest, met al die beloften en geboden, met Mozes en de profeten, zoals Hij al heel zijn leven met hen in gesprek was en het had Hem gesterkt. Zij hadden Hem gesterkt. Dit is was zijn weg. Dit ging Hij doen. Hiertoe was Hij gekomen.

Maar ook de kerk moest dit weten. Daarom waren ze daar: Petrus, Johannes en Jakobus.

En inderdaad, het klopte. Pas later begrepen ze het. Pas na Pasen, pas voorbij aan het kruis, pas toen konden ze het uitzeggen. Dat Jezus Gods Zoon is, dat Jezus de Messias is, dat moet je niet te vroeg zeggen, bijvoorbeeld als Hij precies is wat jij er van verwacht, de genezer en de trooster en de weldoener. Nee, wat het betekent, valt slechts in het licht van het kruis en van de opstanding te verstaan. Als ook zonde, schuld, falen, sterven en oordeel aan de orde zijn gekomen.

Dan kunnen ze het gaan doorgeven, dat er een belofte en een opdracht uit voortvloeit: dit is mijn Zoon, luister naar Hem, gehoorzaam Hem, volg Hem, laat je redden door Hem.

Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle bescheidenheid de ander belangrijker dan jezelf. Heb niet alleen eigen belangen voor ogen, maar zorg juist voor elkaar. Laat onder jullie de gezindheid heersen welke ook Christus Jezus had. Bedenk wat Hij gedaan heeft.

Hij die de gestalte van God had, aan God gelijk was, vol in het Licht, Hij hield zijn gelijkheid aan God niet vast, maar deed er afstand van, Hij daalde af. Hij ging en gaat mee naar beneden, naar onze groezelige werkelijkheden, naar onze vaak zo grimmige en grauwe wereld. Hij nam de gestalte aan van een slaaf, een totslaafgemaakte, en werd gelijk aan de mens. En als mens verschenen, heeft Hij zich vernederd en werd gehoorzaam aan God tot in de dood, zelfd toen Hij aan het kruis moest sterven.

Daarom heeft God Hem hoog verheven, de hoogste plaats gegeven, en Hem de naam boven alle naam gegeven, opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen, in de hemel, op de aarde en onder de aarde en elke tong zal belijden: Jezus Christus, de Gekruisigde en de Opgestane: Hij is Heer, tot eer van God de Vader (Filippenzen 2:3-11). In het Avondmaal gedenken we Hem en het offer van zijn leven.

Amen

Zingen: Gezang 654: 5 en 6 (*'Heer Jezus, die ons hebt bezocht'*)